De inënting

Albertus Frese en Christiaan Schaaf

bron
Albertus Frese en Christiaan Schaaf, *De inënting*. [Ars superat fortunam], Den Haag 1768

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/fres003inen01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

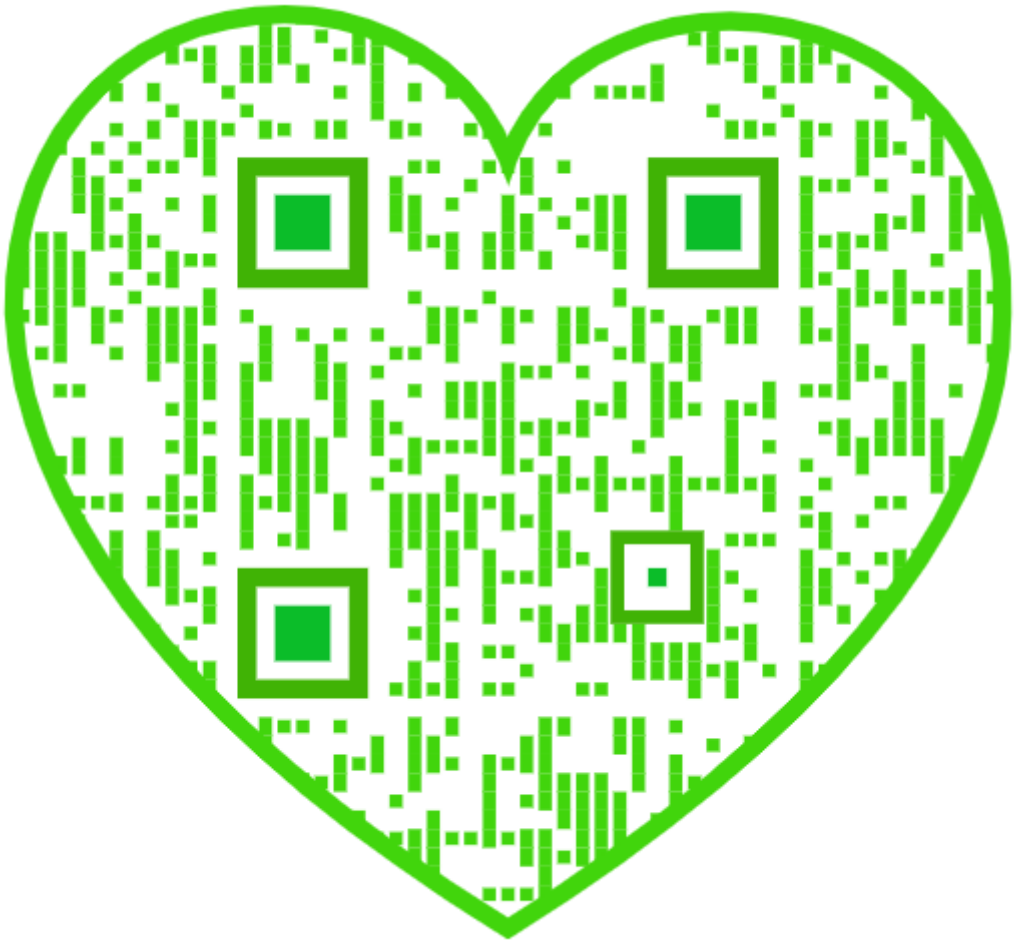

Den tooneellievenden.

Dat ieder Eeuw eene geduurige veranderinge van Vertooningen, op het groote Schouburg deezer Waereld, doet zien, bevestigen niet alleen de voorige Gebeurtenissen der voorledene Eeuwen, nemaer ook de hedendaegsche Voorvallen, die wy in deezen tegenwoordigen Tydskring ontmoeten.

Wat al Nieuwe Verschynselen dagen thans op, en geven, in 't algemeen, Licht of Verduistering aen het uitgestrekte Tooneel van Kunsten en Wetenschappen, en ophelderen of benevelen, in 't byzonder, de Genees- en Heelkunde.

Immers voor weinige Jaeren trad de ELECTRICITEIT hervoor; en speelde betoverlyk haere Rol met Kunst- en Vliegwerken. Thans schynt zy in een minder ruimte zich te behelpen; en wat plaets te maken voor de INËNTING, die met een aenzienlyk gevolg van Voor- en Tegenstanders, of met een handklappende Toejuiching, of met een voetligtende Uitjouwing, word ontmoet en begroet.

Terwyl die MIGNONNE, veel al in 't Verschiet en zomtyds op den Voorgrond, zich vertoonde, heeft het aen geen opmerkende Vernuften ontbrooken, die, noch Tyd of Vlyt gespaerd hebben, om dezelve van naby en van allenzyden te beschouwen, en voorts zo wel met alle derzelver aenloklykheden, als met het geene haer wanstallig en tot afschrik maekte, door

keuriger en verhevener trekken, af te schilderen, dan wy, die haer slechts, op eenen bepaelden afstand, ziende eenige passen van eene Engelsche *Gigue* trippelen, ons alleen vergenoegden, door weinig omtrek en schaduwe, als een klein en luchtig Copytje, haer af te schetzen in dit KLUCHTSPEL; 't welk, zo het en Leezers en, Aenschouwers mag verlustigen, ons eenige bedoeling is geweest.

Verwagt eerlang EDIPUS, Treurspel; *het Fransche van den Heere* DE VOLTAIRE, gevolgt; en vaert wel.

A.F.

Vertooners.

FLIP, Knecht	van *Eelhard*.
GENTIAEN, Vriend	van *Flip*.
JOOST, Tuinier	van *Goedaerd*.
KATRYN, Meid	van *Goedaerd*.
JULIA, Dochter	van *Goedaerd*.
GOEDAERD.	
HILLEGONDA, Moeje.	van *Julia*.
EELHARD, Minnaer	van *Julia*.

Het Tooneel verbeeld de Hofsteede van Goedaerd.

De Geschiedenis van het Spel, begind en eindigt, in dien Tyd dat het vertoond kan worden.

De inënting, *kluchtspel*.

Eerste tooneel.

FLIP, GENTIAEN.

FLIP.
Nu, volgens afspraek, Gentiaen,
By Kryn, den Hospes in de Zwaen,
Kunt gy Mynheer en my verwagten.

GENTIAEN.
Maer, tot hoe laet?

FLIP.
Ik denk by achten,
Dan zullen wy wel buiten zyn.
'k Heb reets van onze komst Katryn
Verwittigt.

GENTIAEN.
Daer's een Brief, die moetje
Bestellen, maer, vooral, zo spoedje
Wat ras.

FLIP.
Is daer niets anders by
Belast?

GENTIAEN.
Neen!

FLIP.
Laet het dan voor my.
Zo 'k Joost maar vind zal ik wel maeken
Dat hy wel haest te regt zal raeken.

GENTIAEN.
Dat trefje wel; in deeze Laen
Koomt hy met zyn gereedschap aen.

FLIP.
Hy is 't. Nu heb ik niet te vreezen.
Maer, Gentiaen, dan klaer te weezen,
Gelyk gezeid is; en jou rol
Te speelen als een schrand're bol.

GENTIAEN.
Maek daer op staet! 'k ben klaer van zessen;
'k Heb altewel myn Meesters lessen
Onthouden. Is 'er Medicyn
Vermaerd geweest 't was Benzowyn!
Die kon de Tong en 't Water kyken;
De Polsen voelen; Wangen stryken;
En vraegen: waer 't den Lyder schort?
Wanneer hy weer was ingestort?
Wat Tekens zyn voor af vernoomen?
En, hoe de Ziekte is aangekoomen?
Die, nae 't hem alles was beduid,
Zyn schouders optrok, riep 't is uit!
't Is uit! myn Vrienden, met den kranken,
Hy zal zo lang hier niet meer banken,
Dat Eridje kaers brand in de pyp.
Maer, zagt, laet zien: o ja! 'k begryp
Zo lang 't noch vonkt, 't weer aen te blaezen,
Myn wetenschap zal u verbaezen!
En, schoon 't hier schynd verbrod, ik meen,
Al koom ik wat te laet, alleen
Door dit Recept, zo uitgelezen,

Noch meester van het spel te wezen.
Dan schudde hy zyn hoofd; trok fier
Een zilver Schryftuig en Papier
Van leer; en daer op voort aen 't schryven.

FLIP.
Nu laet de rest maer achter blyven
Van dat Recept. Daer's Joost.

GENTIAEN.
Vaer wel.

Tweede tooneel.

FLIP, JOOST, met een Schoffel en Herk.

FLIP.
Hô Joost!

JOOST.
Hô Flip! waer heên zo snel?

FLIP.
'k Zogt jou.

JOOST.
Wie, myn? ik ben te spreeken
Gelyk een kind.

FLIP.
Dat's meer gebleeken.
Nu, als een Man. Daer is een Brief:
Je ziet aan wie?

JOOST.
Ja: 't is aen 't Lief.
Goet! Joost moet weer Bestelder wezen.
Maer, Hou! 't Adres noch eens gelezen:
Mejuf ... Mejufrou Julia.
Geen Franco? Neen! dat's wel: daer na

Zal ik het Port wel dubbeld haelen.

FLIP.
Ja, Eelhard zal u wel betaelen.

Derde tooneel.

JOOST.
De Droes! ik zou, met al dien haest,
Myne Entebotten, die ons laest
Zyn toegezonden, wel vergeten.
Waer heb ik die nou heen gesmeten?
Laet zien: ja, in de Druivenkast;
Nu, zo als Goedaerd heeft belast,
Op morgen 't Enten eens begonnen;
En dan al weer wat aêrs verzonnen.
't Zy dat ik Spit, of Plant, of Zaei,
Of Queek, of Broei, of Snoei, of Maei,
Of Herk, of Leg, 't zy ik moet Scheeren,
Afzuigen, Enten, Okeleeren,
't Is nimmer rust; en altyd werk.

Vierde tooneel.

JOOST, KATRYN.

KATRYN.
Naer dat ik aen uw wezen merk,
Heb jy 't weer byster druk.

JOOST.
Met reden.

KATRYN.
My dunkt, je schynt thans wat te onvreden.

JOOST.
Wel, dat ik nu weer enten moet.

KATRYN.
Is dat zo kwaed?

JOOST.
Of kwaed, of goed,
Dat raekt jou niet.

KATRYN.
Mag ik niet praeten
Van 't enten?

JOOST.
Neen; maer overlaeten
Aen my: want dat verstaeje niet.
Weet jy hoe de Entery geschied?
En wat Saizoen diend waergenoomen,
Om 't beste te enten op de Boomen?
Weet jy wat daer by koomt te pas?

KATRYN.
Ja Snoeimes, Bytel, Bies, en Was.

JOOST.
Waer blyft het Bot?

KATRYN.
Dat's ras te vinden.

JOOST.
Je slaet na 't ey gelyk de blinden.

KATRYN.
Ik meen, dat ik, noch meer als jy,
Gehoord heb van de Inëntery.

JOOST.
Wel, wat durf jy je toch vermeeten,
Iets van de Inëntery te weten?

KATRYN.
Al meer als jy tot noch hier van
Geweeten hebt, myn goeje Man.

JOOST.
Ja, van de Takken door te klooven;
En 't Ent te zetten 't onderst boven.

KATRYN.
Neen: 't is iets vreemds.

JOOST.
't Zal zo wat zyn.

KATRYN.
Wat nieuws.

JOOST.
Spreek van geen nieuws, Katryn.
Ik kan het met het oud wel bakken,
Ik ent op Wortels, Stammen, Takken,
Die Kunst verstâ 'k net op myn duim.
Daer is geen Appel, Peer of Pruim,
Morel, Kers, Persik, Aprikoosen,
Daer zyn geen Roode of Witte Roozen,
Of 'k heb die altemael geënt.
Myn Overgrootvaêr was bekend,
Voor Entebaes; en deeze leerde
't Myn' Grootvaêr, die zich lang geneerde,
Met al wat de Entery aengong,
Myn Vader heeft al vroeg en jong
Die Kunst geleerd van Grootevader,
En niemant was hem weder nader,
Als ik: zo dat wy, met malkaêr,
Omtrent eene Eeuw, dat 's hondert Jaer,
Begrypje? 't saem' alhier te lande,
Daer door vermaerd zyn.

KATRYN.
't Is geen schande,

Wanneer men beeter leeren mag.

JOOST.
Hael maer geen slimmer voor den dag!
Ik volg in 't enten de ouwe mode.

KATRYN.
Ik spreek van de Engelsche Methode.

JOOST.
Methode?

KATRYN.
Ja, Methode, dat
Beduid Manier.

JOOST.
Ho! ho! nou vat
Ik, wat je meend.

KATRYN.
Men ent op Menschen.

JOOST.
Wel gekker wilde ik jou niet wenschen!
Waer ent men Menschen?

KATRYN.
Overäl.
Is dat een vraeg?

JOOST.
Je lykt wel mal.
Men ent op Menschen! door wat Lieden
Mag zulke Inënting toch geschieden?

KATRYN.
Dat zyn Vernuften hoog geleerd,
Die thans by veelen zyn geëerd.

JOOST.
't Zyn zeker Hoveniers?

KATRYN.
Doktoren.

JOOST.
Doktoren! wel ik krab myne ooren.
Wie zag ooit vreemder Enteniers!
Ons Dorp heeft ook een paer Barbiers,
Die enten zelf hun eigen Boomen;
Maer, nooit is dit van hun vernoomen.
Ik wou die Baezen wel eens zien.

KATRYN.
't Zyn groote Hanszen.

JOOST.
Ja; misschien
Beunhaezen, die hier overwaeijen,
Om ons het gras schoon weg te maeijen
Voor onze voeten. Ik beken,
Dat ik het niet verstae, of ben
Begrypend, met gezonde zinnen,
Waer meê men thans de kost kan winnen:
Want de een die onderkruipt den aêr,
Gelyk men daeglyksch word gewaer,
Door slinksche vonden, streeken, laegen.
Maer, hoor, Katryn, ik moet je eens vraegen,
Wat soort het toch van Vruchten is?
Is 't uitgekipt en best?

KATRYN.
Gewis!
Je hebt 'er veelderley.

JOOST.
Wat kluchten!
Maer, zeg: wat zyn het toch voor Vruchten?

KATRYN.
Die juist niet al te lieflyk zyn
Van smaek.

JOOST.
En hoe van kragt?

KATRYN.
Fenyn!

JOOST.
Misschien bekooren zy elks oogen?

KATRYN.
Neen; maer, men kan door haer vermogen
Die wel verliezen.

JOOST.
Wat je zegd?
Ik vind die Vrugten byster slegt:
Onsmaeklyk, giftig en hoogschaed'lyk:
En dus niet al te zeer aenraed'lyk.

KATRYN.
De lekk're smaek is kort van duur:
Opbreekend of met gal of zuur;
De onäengenaeme kan iets geven,
Dat tot een stut diend van het leven.

JOOST.
Ja, g'lyk jy denkt, 't gaet altyd niet
Zo vlot. By voorbeeld: als 't geschied,
Dat ik wat Bitter heb gedronken,
Dan raek ik somtyds wel beschonken;
En zelf verzwakt, dat ik niet staen
Veel minder kan aan 't werken gaen;
Maer, eet ik Rystenbry met suiker,
Gantsch bloed! dat's lekker! en 'k ontluiker
Gelyk een Roos van. Nou, Katryn,
Noch eens: ei zeg my toch, wat zyn
't Voor Vrugten? nou eens zonder jokken.

KATRYN.
Hoor, als je 't weeten wild: de Pokken.

JOOST.
Wat! Pokken, zegje?

KATRYN.
't Beste slag
Word thans gezogt.

JOOST.
De beste plag
Men reets van ouds Spanjools te noemen:
En daer valt juist niet op te roemen.

KATRYN.
'k Roem de Engelsche.

JOOST.
Of ze beter zyn
Dat weet ik niet; maer, hoor, Katryn,
Met zulk een soort van rekryaesjes,
Behaeld men op zyn hals temtaesjes.

KATRYN.
Je moet de zaeken recht verstaen:
Wanneer de Inënting is gedaen,
Dan krygd men, binnen weinig daegen,
De Kinderziekte.

JOOST.
Watte plaegen,
Haeld me op den hals!

KATRYN.
Noch niet zo kwaed
Als 't wel gelykt: want dan zo gaet
Men vrolyk hupplen speelemeijen.
Of dansen, wand'len, loopen, reijen,
Langs Veld en Bosch, en Duin en Strand,
Door dik en dun, en klei en zand,
Langs Gragten, Markten, Straeten, Steegen;
Op buiten en op binnen Weegen;
Ontziende lucht, noch weer, noch wind.
Het zy of Man, of Vrouw, of Kind,
't Is al straet op.

JOOST.
En dan ...?

KATRYN.
Aan 't loopen,
Tot dat men word van 't zweet bedroopen.

JOOST.
Hoe, word men dan besukt, of mal?
Ik heb in dergelyk geval,
Myn Jongens altoos warm gehouwen;
Ze mogten zelf geen dag beschouwen:
't Was Deur en Vengsters toe voor tocht!
Men stopte al wat men kon of mogt,
Van reet en spleet, van gaten, scheuren,
In Bedsteên, Vengsters, Zolders, Deuren.

KATRYN.
Nu loopt men overäl in 't licht.

JOOST.
Dat geeft een wonderlyk gezicht.

KATRYN.
En die geen trek heeft om juist buiten
Te gaen, die laet maer al ontsluiten,
Waer door en Lucht en Koelte trekt.

JOOST.
Dat's anders, als, dicht toegedekt,
In 't Bed te leggen; en te zweeten.

KATRYN.
De nieuwe Mode, moetje weeten,
Is zo benaeuwd niet voor een elk.

JOOST.
Naer d'oude, nam ik zoete Melk,
Waer in ik Schaepe-vygjes kookte;
Op dat men zweete, dat het rookte.

KATRYN.
Maer naer de nieuwe is 't *Hokus! pas;*

Slik op de Pillen! vlug en ras!
En dan sla voort Koetzier de knollen.

JOOST.
Ik zeg dat hiet wel dubbeld hollen.
Voor die hun onderweg ontmoet,
Is 't om, door schrik, op staande voet,
De Pokken op het lyf te krygen;
Of in een katzwym neer te zygen.

KATRYN.
In tegendeel: Gewoonte maekt
't Wanstallig schoon. Zo dat men haekt
Veeltyds naer 't geen is vuil en stinkend.

JOOST.
Dat's waer, al zag je steets wat pinkend,
Gewoonte maakt, dat ik je nou
Met geen scheele oogen meer beschou:
Dus denk ik is 't by hun ontmoeting.

KATRYN.
Daar heeft een Vriendelyke groeting
Steets plaets, als d'een den ander kend.

JOOST.
En hoe lang duurd dit Spul omtrent?

KATRYN.
Wel, op zyn beste, veertien dagen.
En 't geen je, denk ik, zal behagen;
't Gaet zo preçys dat niets mankeerd.
Men vraegt, wat Soort je liefst begeerd?
Of Klein? of Groot? bliefje een Dozyntje?
Een Snees? of Honderd?

JOOST.
Wel Katryntje!
Ik hoor me doof.

KATRYN.
Of blief je 'er meer?

JOOST.
My lust niet! ik bedank je zeer.

KATRYN.
Maer, 't best volgt achter.

JOOST.
't Beft?

KATRYN.
Ja, Schyven.

JOOST.
Die, denk ik, dat het zweet uitdryven.

KATRYN.
Gewis, het Goud heeft wond're kracht;
En 't is by Doktors hoog geächt:
Byzonder Ryders en Dukaeten,
Wanneer men zich wil enten laten.

JOOST.
Die Knaepen winnen Geld, Katryn!
'k Wou ook zoo'n Entebaes wel zyn:
Wat zou ik niet al Schyven gaêren,
Als ik het hun maer na kon klaeren.
'k Zou enten dat het heugen zou.

Vyfde tooneel.

JOOST, KATRYN, JULIA.

JULIA.
Hoe t' zaem' zo druk in praet?

JOOST.
Jufvrou,
Wy waeren daer aen 't diskereeren.
Van de Entery; en 'k wil noch leeren,

Hoe oud ik ben. Katryn heeft my
Zo veel van nieuwe Inëntery
Verteld, dat ik 't nau kan gelooven;
Want 't gaet al myn verstand te boven.

JULIA.
Wat heeft zy u daer van verhaeld?

JOOST.
Dat deeze kostlyk word betaeld.
By de oude valt niet veel te winnen;
Ik wil de nieuwe eens gaen beginnen:
'k Blyf anders toch den ouwen knecht.

JULIA.
Hoe meenje 't Joost?

JOOST.
Ja wel oprecht!
Jufvrouw, 'k wil liever Schaepen scheeren,
Als Varkens; en, kan ik dat leeren,
Ik zal geen Mist meer kruijen.

JULIA.
Goet.
Maar, Jooft, begryp eens, dat je moet
Een Chirurgyn of Doktor wezen;
In Kunst en in Praktyk geprezen.

JOOST.
'k Denk dat dit luttel moeite kost
Voor my, die in ons huis de post
Van Doktor steets heb waergenomen.
Nooit is 'er een tot ons gekomen:
Want ik weet Raed voor alle Kwael.
'k Versta de Kruiden altemael:
't Zy voor den Stoelgang; of voor 't Zweeten;
Voor slappe Maegen, die geen Eeten
Verdraegen kunnen; voor de Jicht,
Koorts, Kramp; en voor een zwak Gezicht;

Voor Bodegraef, in Voet en Handen;
Voor Pyn in 't Hoofd; of in de Tanden;
Kolyk, Graveel, tot zelf de Pip.

KATRYN.
Wat zegje?

JOOST.
Ja, de zwarte Kip,
Heb ik 'er laest noch van genezen.
En om een Schuerazyn te wezen:
Is dat zoo veel komslae? 'k barbier
Myn eigen. 'k Weet op wat manier
Men Spreeuwen, Exters, om te klappen,
Snyd van de Tongriem. Ik kan Pappen
En Pleisters leggen, waer je wild.
Ik weet ook hoe men Haezen vild;
En hoe men kan Kapuinen maken:
Zyn dat geen schurgikale zaeken?
En koomt daer eens dit enten by,
Dan roep ik schrik van Entery!
Op alles wat je maer kund wenschen.
Voor my, ik zou op Boomen, Menschen,
En Beesten enten, dat je 't vat.
Ik ente zelf myn Hond en Kat.
'k Zou verder gaen: en eens probeeren
De Afzuiging en het Okeleeren;
Ik zou ...

JULIA.
Je zoud zo veel. Maer, Joost,
Het beste is dat gy u maer troost
Te blyven die gy zyt.

JOOST.
Wel, Juffer,
Dan, word ik nooit een overbluffer.

JULIA.
Weest maer te vreên. Gy weet genoeg.
Pas vlytig op.

JOOST.
Ik doe dat vroeg
En laet. En, om Bewys te geven:
Daer is een Brief, aen U geschreven;
Je kent het Handschrift wel; zie daer,
Pas ik niet op?

JULIA.
Ja, Joost, dat's waer.

KATRYN.
Maer Jufvrouw ...

JULIA.
Ik begryp zyn wenken.

Zy geeft bem eenig Geld.

JOOST.
Ik dogt wel dat je om 't Port zou denken.
't Is wel gepast. 'k Bedankje zeer.

Zesde tooneel.

JOOST, KATRYN, JULIA, GOEDAERD.

GOEDAERD.
Joost! Joost! waer ben je?

JOOST.
Hier, Mynheer.

GOEDAERD.
Wat doe je? stae je wat te kallen?
Koom voort en laet het zeil eens vallen

Voor gintsche Broeikast. En dan moet
Je noch de Bakken dekken.

JOOST.
Goet,
Mynheer. Maer, wie helpt my de Raemen
Opleggen?

GOEDAERD.
Ik. Koom, gaen wy t'zaemen.

Zevende tooneel.

KATRYN, JULIA.

JULIA.
Myn Vader had het haest gezien,
Dat ik een Brief kreeg. En, mischien,
Zal Joost...

KATRYN.
Die zal wel zwygen,
Zoo lang hy dubbeld Port blyft krygen.

JULIA.
Laet zien, wat Eelharts schrift uitdrukt:

Zy leesd:

Mejufvrou! Zo 't ons wel gelukt,
Gy zult gered zyn. 'k Spreek u nader.
Intusschen waerschou uw' Heer Vader,
Dat ik, dees' Avond, met Mynheer
Den Doktor Gentianus, zeer
Beroemd omtrent de Inöculatie,
Zal komen. Schroom geen Operatie.
Ik ben met haest; Et cetera.

KATRYN.
Uw Lief en Minnaer .. Na 'k versta,
Zal hy uw Vader fraeitjes doeken.

JULIA.
Dat denk ik niet.

KATRYN.
Hy zal hem zoeken
Een rad voor 't oog te draejen. Wis.
Ik ken dien Gentiaen: deeze is
Een Vriend van Flip, in allen deelen
Bequaem een Doktors rol te speelen,
Al is hy niet gepromoveerd,
Hy is doorslepen en geleerd,
En in d'Aptekery doorstooken.

JULIA.
Maer, zo myn Vader heeft gesprooken
Een and'ren Doktor...

KATRYN.
'k Weet, dat hy
Geen Doktors van de Inëntery
Tot noch gezien, veel min gehoord heeft,
Of dat hy zelf een enkel woord heeft
Met hun gewisseld; maer, wel vast,
Dat hy aen Eelhard, heeft belast,
Om een Bequaemen hier te ontbieden:
Op dat de Inënting mogt geschieden
Aen uw Persoon. Hy zou, indien
Het noch op heden kon geschiên,
Ten spoedigst, herwaerds met hem koomen.

JULIA.
En hebt gy verders niets vernoomen?

KATRYN.
Ja; maer, 'k wou niet dat Goedaerd 't wist,

JULIA.
Wat toch?

KATRYN.
Flip heeft van zek're List,
Die Eelhard zou werkstellig maken,
En daer by hoopte klaer te raken,
My van ter zyden, iets gezegt.

JULIA.
Indien 't myn Vader merkt, 't zal slecht
Afloopen, vrees ik.

KATRYN.
'k Wil wel wedden,
Dat zulks geschied om u te redden.

JULIA.
'k Hoop dat het hem gelukken zal:
Want, zo 't hem mist, kan dat geval,
Hem meer tot na- als voordeel weezen,
En hy myns Vaders wraek wel vreezen.

KATRYN.
Noch hy, noch gy, staen daer voor bloot.
Gy volgt zyn wil en lyd geen nood.

Achtste tooneel.

KATRYN, JULIA, HILLEGONDA, GOEDAERD.

HILLEGONDA, *tegen Katryn*.
En waer blyft gy?

KATRYN.
Mevrou, hier ben ik.
Wat is 'er van uw dienst?

HILLEGONDA.
Wel, ken ik
Het Huis op redden?

KATRYN.
Dat's gedaen.
Mag ik niet by de Juffrouw staen;
En vraegen wat wy zullen eeten?

HILLEGONDA.
Dat denk ik, zult gy reets al weten.
My dankt, dat vraegen kon je vry
Wat korter maeken.

JULIA ***tegen Katryn.***
Gae met my.

Negende tooneel.

GOEDAERD, HILLEGONDA.

HILLEGONDA.
Hoor, Broeder, zoo het met die zaeken
Eens tegen vald, hoe zulje 't maeken?
't Is zo onzeker.

GOEDAERD.
'k Dagt gy thans
Geruster waerd.

HILLEGONDA.
Indien de kans
Min hachlyk was, ik zou niet schroomen;
Maer, 'k vrees het zal haer slecht bekoomen.

GOEDAERD.
Maseur, heb voor een wyl geduld.
'k Hoop dat gy zelf bekennen zult,
Dat deeze Kuur is haest geleden;
Dus stel u, nevens my, te vreden,
Dat zy de Kinderziekte dan
Gehad heeft.

HILLEGONDA.
En weer krygen kan.
Je moogt het, zo je wild, beöogen.
Was ik als gy, 'k zou 't niet gedoogen,
Dat zy de Inënting ondergong:
Was ik als zy, hoe zoet je ook zong,
Of wel begon met dreigementen,
Ik zou my toch niet laten enten,
Ondanks uw vaderlyk gezag.

GOEDAERD.
Je weet niet, wat de Kunst vermag.
Wat koomt men heden niet te ontdekken,
Het geen aen 't Algemeen kan strekken
Tot Nut en Dienst.

HILLEGONDA.
Men ondervind
Die Nieuwigheden, met de wind
Veel al op 't onverwagtst verdwynen,
En niet meer nut en dienstig schynen;
Daer tyd en ondervinding leerd,
Dat al haer roem in rook verkeerd.

GOEDAERD.
Dat moetje van d'Inënting zwygen!

HILLEGONDA.
Laet zy geen meerder ziekte krygen
Als haer Natuur bedeeld. De Kunst
Zal haer misschien veel minder gunst
Bewyzen. 'k Rep niet hoe zy 't leven
Kan schaden. Is u dan gegeven
Verzek'ring, dat zy daer niet van
Veel ongemaks bekoomen kan?
Nu, eens gesteld, dat zulks gebeurde,
Je wierd wel raedeloos, en treurde

U zelf te niet. Daerom, verzind,
Zegd 't Spreekwoord, eer dat gy begind.

GOEDAERD.
In deeze omstandigheid, myn Zuster,
Bevind ik my niet ongeruster,
Omtrent het geen ik heb bedagt:
Waer van ik niets dan 't best verwagt.
Hoe! zou men op geen Kunst vertrouwen,
Waer van wy daegelyksch beschouwen
Zo veele Exempels, die haer lof
Verbreiden, aen zo menig Hof.

HILLEGONDA.
Ik weet, men pryst de Kunstenaeren,
Die in de Inënting zyn ervaeren.

GOEDAERD.
Gewis! 't zyn Luiden van Fatsoen.

HILLEGONDA.
Nu moet ik eens Drie Vraegen doen:
Eerst, vraeg ik: kan men zeker toonen,
Dat ons de Inënting zal verschoonen
Van verd're Kinderziekte? en dan:
Of zy geen Letzel geven kan?
En eind'lyk, of men staet kan maken
Om niet daer door om hals te raken.

GOEDAERD.
Drie Vraegen heb je dan gedaen?
Maer, op geen een zal antwoord staen.

HILLEGONDA.
Laet u myn Reden niet verstooren!

GOEDAERD.
Wat moet ik niet al zotheit hooren?

HILLEGONDA.
Het minst dat u naedeelig is:
Uw Dochter is gezond en fris;

In alles, wel gesteld van leden:
Zult gy, begryp nu eens met reden,
Haer schoonheid en gezondheit aen
De onzekerheid opöffren gaen?
Zult gy haer aen de Inënting waegen,
En, zo 't al lukt, misschien doen draegen
Lidtekens, Naden en wat meer
Wanstallig maekt? Zal zy, wanneer
Zy dus afschuw'lyk is getekend,
Meer onder schoone zyn gerekend?
En daer haer Eelhard nu bemind,
Als hy ze dus veranderd vind,
Hy zal gewislyk haer verlaeten;
En om mismaektheid voortaen haeten.
't Is zeker, dat haer dit geval
Niet dan naedeelig wezen zal.

GOEDAERD.
Waer vond ik ooit een uitgezogter
Gelegenheid, voor myne Dogter
Als thans, daer ik op heden, door
De Inënting, haer kan hoeden voor
Gevolgen, daer de Onïngeënten
Voor bloot staen? Mogt ik u inprenten
't Groot voordeel en het klein gevaer,
Dat by de Inënting zich, zo klaer,
Vertoond! Wy zien thans, alle dagen,
Hoe dat de Doktors daer in slaegen,
Voor al, by Groote en Ryke Liên.

HILLEGONDA.
Dat is geen wonder! want zy zien
Daer best hun Entery gelukken,
Om schoone vrugten van te plukken.

Tiende tooneel.

GOEDAERD, HILLEGONDA, JOOST.

GOEDAERD.
Wat of het nou weer wezen zal?

JOOST.
Mynheer, heb jy ook by geval,
Iets uit de Druivenkast genoomen,
Ik ben daer aenstonds uitgekoomen,
En vond myn Entebotten niet.

GOEDAERD.
Ja, 't is door my uit zorg geschied,
Dat zy verdroogen zouden: daerom
Brogt ik die in de Kelder.

JOOST.
Waerom
Ik daer na vroeg? 't is, dat ik wou
Die, morgen vroeg, gebruiken. Zou
Je my die kunnen nu bezorgen,
Dan hoef ik jou, zo vroeg niet, morgen,
Uit 't bed te roepen? en ik gae
Bytyds aen 't werk.

GOEDAERD.
Maek dat je drae
Gedaen hebt. Wagt, ik zal ze eens krygen.

tegens Hillegonda.

Wy zullen, by provisie, zwygen
Van onze zaeken, lieve Zus!
Ik zal u by myn Dochter, flus
Wel spreeken.

HILLEGONDA.
Maer nooit overhaelen
In uwe Meening.

Elfde tooneel.

JOOST.

Zo te maelen
Van enten, als hy daeglyksch doet,
Heb ik noch by geen Mensch ontmoet.
'k Weet, dat geen Vruchtboom hier omtrent is,
Daer, jaer op jaer, niet op geënd is,
Wel twintig soorten, zo niet meer.
Dan wil hy Appel op een Peer,
En Peer op Appel enten laeten.
Ja, wat ik mag daer tegens praeten,
En toonen, met bewyzen, dat
Het een niet op het and'ren vat;
Of immer Vruchten staet te geven,
Hy wil noch lyd geen tegenstreven.
Nou, 'k doe zyn zin, al was 't verkeerd;
En 'k heb al door den tyd geleerd,
Dat hy, by de uitslag, koomt te merken,
Hoe 'k meest heb vrucht'loos moeten werken.

Twaelfde tooneel.

JOOST, JULIA.

JULIA.

Eer 't Vader merkt, hoor, Joost, je moet,
Zo straks, een Boodschap doen met spoet;
Maer, blyf toch aen de pan niet hangen;
En koomt ras weer.

JOOST.
'k Zal jou verlangen
Voldoen. Waer moet ik heenen gaen?

JULIA.
Na Hospes Kryn.

JOOST.
'k Weet: in de Zwaen.
Om wat te doen?

JULIA.
Daer zyn twee Heeren.
Je weet het kompliment.

JOOST.
Met eeren.

JULIA.
En verders: zo is myn verzoek,
Hoe eer hoe liever, hun Bezoek
By ons, ten spoedigste, af te leggen.
Maer, Vader niets met al te zeggen.

JOOST.
'k Speul mondje toe.

JULIA.
Ja, hou u dom.

Dertiende tooneel.

JOOST, JULIA, GOEDAERD.

GOEDAERD.
Vat aen; ik heb ze in deeze Kom
Bewaerd; daer zyn ze by malkander.

JOOST.
Zie zo! nu kan ik, als een ander
Noch op zyn oor legt, vroeg aen 't werk.

GOEDAERD.
Hier! neem uw Schoffel op en Herk!
Laet dat gereedschap zo niet leggen.

JOOST.
Mynheer, heeft anders niet te zeggen?

GOEDAERD.
Neen!

JOOST.
Jy, Jufvrou?

JULIA.
Ja... loop ras heên.

Veertiende tooneel.

JULIA, GOEDAERD.

GOEDAERD.
Indien gy naer uw 's Vaders reên
Wilt luist'ren en niet tegenstreeven;
Maer tot de Kuur u overgeven,
Zult gy, voor weinig Ziekte, of Pyn,
Eerlang de Bruid van Eelhard zyn.

JULIA.
't Zal dan door plicht zyn, niet door liefde,
Die ons weerzydsch zo teêr doorgriefde,
Dat ik my daer niet tegens kant.

GOEDAERD.
Myn Dochter, 'k merk, dat uw Verstand
Ontwaekt uit zyn verwarde droomen,
Nu gy verlichting hebt bekoomen.
Wat zyn de Kinders niet verplicht
Den Raed der Ouders in 't gezicht
Te houden, die hun menigmaelen
Weerhoud van blindelings te dwaelen!

Hun jeugd ontbreekt veel kundigheid,
En word geduuriglyk misleid.
't Is klatergoud, 't zyn slegte lov'ren,
Die hun slechts, voor een poos, betov'ren.
Men denkt niet dat het haest verdwynd,
Het geen zo schoon en duurzaem schynd.

JULIA.
't Kan zyn dat 's Ouders raed verblind ‘is;
En niet alleenlyk voor een Kind’ is
Hoogschaed'lyk; maer, ook heel en al
Natuur weerstreefd: in zulk geval,
Zo, dunkt my, mag het vry ontvluchten,
Al 't geen met reden is te duchten;
En wenden zulke midd'len aen,
Die met Natuur en Recht bestaen.

GOEDAERD.
Volg gy myn Raed! gy zult niet doolen;
En laet de rest aen my bevoolen;
Dan doet gy wel.

Vyftiende tooneel.

GOEDAERD, JOOST.

JOOST, *schielyk aenkoomende loopt tegens Goedaerd.*
Jufvrou... dat's mis...
GOEDAERD, *hem een klap geevende*.
Dat's raek!

JOOST.
Met zulk een groetenis,
Mynheer, zou ik wel tand'loos raeken.
Je kon die ook wel anders maeken;
Met min knaphandiger bedryf.

GOEDAERD.
Loop dan geen Menschen weer op 't lyf.
Of hebje jou gezicht verlooren.

JOOST.
Mynheer...

GOEDAERD.
Wat is 't?

JOOST.
De Droes! myne ooren
Die gloeijen braef.

GOEDAERD.
Is 't anders niet
Zeg op! wat is 'er toch geschied,
Dat jy zo driftig hier koomt loopen?
Staen ook de Hokken ergens open?

JOOST.
Neen...

GOEDAERD.
Is 'er van 't Gedierte ook weg?

JOOST.
Neen...

GOEDAERD.
Leid 'er een in 't Water? zeg!

JOOST.
Neen...

GOEDAERD.
Neen, Neen, Neen, wat is 'er gaende?

JOOST.
De Noodklok klept, dat hou ik staende.
Hoor jy van verr' dan geen geluid?
't Is of 'er myn gehoor van tuit.

GOEDAERD.
'k Hoor niets; maer, 'k zie daer ginter Menschen:

JOOST.
‘Die Boodschap zou ik wel verwenschen.

GOEDAERD.
'k Moet door myn Kykertje eens bezien
Of 't kennis zy.

JOOST.
Je wagt, misschien,
Vreemd Volk?

GOEDAERD.
Stil! Ja, 'k heb regt gekeken,
't Zyn Heeren die my moeten spreeken.
Blyf! 'k ga 't Gezelschap in 't gemoet.

Zestiende tooneel.

JOOST.
Dat was een vriendelyke groet,
Die wy daer aen malkander deden.
Ik was haest door de mand gegleden,
Met hem te zeggen, waer ik was
Na toe gegaen.

Zeventiende tooneel.

JOOST, KATRYN.

KATRYN.
Je zoud hier ras
Weeröm zyn?

JOOST.
't Blykt: ik kon niet rasser
Myn Boodschap doen; en ook van passer
Te rug belanden.

KATRYN.
Wel, hoe zo?

JOOST.
Ik liep, als een gezwinde Boô,
Na Kryn; maer, pas op weg, zo kwamen
Die Heeren, nevens Flip, al t'zamen,
My tegen, in de gintsche Laen.
Zo dat ik aenstonds had gedaen.

KATRYN.
Hoe, zyn ze dan alreets gekoomen?

JOOST.
Wel, heb je hun noch niet vernoomen?
Zy hebben my gevolgt kort op
De hielen. 'k Liep met een galop
Voor uit; doch 'k heb myn driftig loopen,
Noch moeten zuur genoeg bekoopen.

KATRYN.
Dat's slecht.

JOOST.
'k Zag Goedaerd niet, dien liep
Ik tegens 't lyf, terwyl ik riep:
Jufvrou... dat's mis...! dat's raek! zei Goedaerd.

KATRYN.
'k Denk dat je toen ook wel gemoed waerd,
Voor 't Loon naer werk?

JOOST.
Ik dagt hy was
De Jufvrou; maer 'k kwam slegt te pas.

KATRYN.
Noch mooijer! wel, hoe of jy 't maekte,
Wanneer je dus te land geraekte?

JOOST.
'k Was zo ontsteld, dat ik, al 't geen
Hy vroeg, beäntwoord heb met Neen;

Tot jou Gezelschap kwam, dat scheide
Ons van elkaêr, en 't welk hy leide
In Huis.

KATRYN.
Waer's Flip?

JOOST.
ô! Jy verlangt
Al weer na Flip! waer of die hangt,
Dat weet ik niet.

Achttiende tooneel.

JOOST, KATRYN, FLIP.

FLIP, *tegens Joost.*
Je hebt jou dingen
Met glants gedaen.

JOOST.
Je kent zoet zingen.

FLIP.
De Brief zo wel besteld; en dan
Ons ingehaeld! Je zyt een Man
Uit duizend! Zeker, 'k moet je pryzcn.

JOOST.
Wil 'k jou myn Bodenbrood eens wyzen,
't Geen ik van Goedaerd straks ontfing?

FLIP.
't Was zekerlyk heel zonderling.

JOOST, *wyst hoe by de klap kreeg.*
Ik wil het jou wel overgeven.
Je weet hoe goeje vrienden leven.

FLIP.
'k Bedank je voor jou heuschheid, Vriend!
Hou zelf het geen jy hebt verdiend.

Maer, zeg, wanneer zal 't nou eens lukken,
Katryn, dat wy de vrugten plukken
Van onze vryjery, die lang
Genoeg geduurd heeft?

JOOST.
Hy's al bang
Dat hy misschien te laet zal raeken
In zyn verdriet.

KATRYN, *tegens Flip.*
Zwyg van die zaeken,
Zo lang, tot dat gy zyt in staet,
Voor Vrouw en Kinders volle maet
Van Kost en Kleêren op te brengen.

JOOST, *tegens Katryn.*
Jy zingt het Liedje van verlengen;

Tegens Flip.

En jy wild trouwen zonder geld:
't Is best, dat jy lui 't weerzydsch steld
Uit jou gedachten.

FLIP.
'k Zal wel moeten:
Tot dat de Lotery 't verzoeten
Zal met de hoogste prys.

KATRYN.
Hoe veel
Heb jy toch ingelegd?

FLIP.
Geheel
Een Vier-en-zestigste, in vier parten,
Te saem te deelen.

JOOST.
Bloemerharten!
Dat's op de kleintjes wel gepast.

FLIP.
Daer is niet veel verlies aen vast.
'k Wil met de kleintjes eerst beginnen.
Om Grooten naderhand te winnen.

KATRYN.
Je meent 'er Twee ter waerde van
Een Stuiver.

JOOST.
Vat je 't? dus, zo kan
Hy roemen, dat hy heeft gewonnen
Een Stuivertje. Is 't niet wel verzonnen?

KATRYN.
'k Vrees dat zyn Vingers, door al 't geld,
Niet blaeuw geraken, als hy 't teld.

FLIP.
'k Heb dan geen nood om die te wassen.
Maer, 'k mag wel op myn Meester passen,
Die my bevoolen heeft van by
De hand te blyven.

JOOST.
Hoe 't ook zy,
Ik kan het in myn kop niet prenten,
Wat ik al heb gehoord van 't onten;
En wat hier thans gemompeld word,
Daer toe schiet myn verstand te kort.

KATRYN.
Ja, stel dat slag van Enteryën,
Maer uit jou hoofd.

JOOST.
't Zyn Zotternyën,
Waer aen ik my niet stooren wil.

FLIP.
ô Bloed! daer's Goedaerd. Houd je stil.

KATRYN.
Indien het werk niet is verkurven!
Hy schynd verbleekt en heel besturven.

Negentiende tooneel.

JOOST, KATRYN, FLIP, GOEDAERD.

KATRYN.
Mynheer, hoe zyt ge dus ontdaen?

GOEDAERD.
'k Ben wat ontsteld.

KATRYN.
Hoe is 't gegaen!

GOEDAERD.
Och! had ik nooit die Kuur, begonnen!
'k Vrees voor myn Kind!

KATRYN.
Te laet bezonnen,
Baerd meenigwerf groot Naeberou.

GOEDAERD.
Wanneer de Doktor even zou
Beginnen, kreeg ik zulk een trilling
Door al myn Leden, en een killing
Als of my 't Bloed verstyfde. Ik ken
Niet zeggen, hoe ontsteld ik ben.

JOOST.
Gâ hier op deeze bank wat rusten:
Zou jy niet wat te drinken lusten,
Mynheer?

GOEDAERD.
ô Ja!...

JOOST.
Loop ras, Katryn,
En breng ons hier een Bottel Wyn;

'k Zal mee dan, voor de schrik, eens pullen,
En jy ook, Flip?

FLIP.
Gantsch goet! wy zullen
Mynheer bescheid doen voor de schrik.

GOEDAERD.
Waer blyft Katryn?

JOOST.
Op 't oogenblik
Is zy weerom; ze is na de Kelder.

Twintigste tooneel.

JOOST, FLIP, GOEDAERD, EELHARD, GENTIAEN.

EELHARD.
Mynheer, de Doktor is ontstelder
Als gy, die ons verlaet.

GENTIAEN.
Jis! *Jis*!

GOEDAERD, *tegens Eelhard.*
Wat zegd Mynheer? de Inënting is
Die al gedaen?

GENTIAEN.
No Sir!

EELHARD, *tegens Goedaerd.*
Hy's moeilyk,
Dat gy zyn Kunst althans verfoeilyk
Schynt te achten; en zyt heên gegaen,
Voor dat hy noch eens heeft gedaen.

GOEDAERD.
'k Verzoek, dat hy my wil verschoonen,
Om zyne Kunst voor my te toonen:
Ik kan geen Operaties zien.

EELHARD.
Zo 't u beliefd.

Hy spreekt met Gentiaen ter zyden.

GENTIAEN.
Jis! *Jis*!

EELHARD, ***tegens Goedaerd.***
Indien,
Gy wild, intusschen, wat gaen wand'len,
Hy zal zyn zaeken kort af hand'len.

GOEDAERD.
Goet! Joost, gae onderwyl met my.

JOOST.
Mynheer, mag ik de Inëntery,
Van deezen Baes, niet om een hoekje
Begluuren?

GOEDAERD.
'k Zeg, koom voort! wat zoekje?

JOOST.
Myn Snoeimes, en myn Entwas: want
Ik merk, dat's hier niet by de hand;
Daer zal hy om verlegen wezen.

GENTIAEN.
No! *No*!

JOOST.
't Is raer, dat ik van dezen
Heer Doktor, thans geen woord verstae!
Straks sprak hy Duitsch.

GOEDAERD, ***tegens Joost.***
Waer wagt je na?

JOOST.
Ei, zie, Mynheer! hy heeft vergeten
Zyn Sloof: de myne is wat versleten,
Ik zou hem die wel leenen, zo
Hy die benoodigt was.

GENTIAEN.
No! *No*!

Een-en-twintigste tooneel.

FLIP, EELHARD, GENTIAEN.

EELHARD.
Vertoeft hier wat! 'k zal zonder draelen,
De Jufvrou en haer Tante eens haelen.

GENTIAEN.
Wy zullen dan hier, onder 't groen,
Met spoed onze Operatie doen.

Twee-en-twintigste tooneel.

FLIP, GENTIAEN.

FLIP.
Dat was daer grappig van den Ouwen
En Joost!

GENTIAEN.
Dien zou ik niet vetrouwen;
'k Loof dat die Quibus, 't heel en al,
Op 't laetste, noch verbruijen zal.

FLIP.
Maer, Tante hebben wy gekregen
Op onze zyd', die's Goedaerd tegen;
Ik heb daer even iets bemerkt,
En wil niet twyff'len, of zy werkt
Met ons.

GENTIAEN.
Toen ik haer heb gesprooken,
Had zy, zo 't scheen, al lont gerooken,
Dat ik geen Engelschman kon zyn.

Drie-en-twintigste tooneel.

FLIP, GENTIAEN, KATRYN.

KATRYN.
Hier heb ik nou de Fles met Wyn.
Waer is Mynheer zo ras verdweenen?

FLIP.
Och! die loopt van de schrik daer heenen.
Die mag geen Operaties zien.

GENTIAEN.
Dat kan wel zonder hem geschiên.
Maer, laten wy, tot een prefatie
Van onze wigtige Operatie,
Die vast ontkurken.

KATRYN.
Zo Mynheer,
Op 't slag kwam?

FLIP.
Ho! Die koomt niet weer,
Voor dat hy 't end ziet van de zaeken.

Vier-en-twintigste tooneel.

FLIP, GENTIAEN, KATRYN, HILLEGONDA, JULIA, EELHARD.

HILLEGONDA.
Gy kund te saem daer staet op maken,
Dat ik 'er niets van reppen zal:
Zo hy maer zelf van dit geval,
Geen lucht bekoomd.

EELHARD.
Mevrou, wy hoopen,
Dat alles mag ten beste afloopen:
Terwyl, al 't geen hier word verricht
Omtrent d'Inënting, aen uw Nicht,
Thans in uw byzyn zal geschieden;
Naerdien gy ons uw gunst koomt bieden.

JULIA, ***tegens Hillegonda.***
'k Zal, zonder u, ook niets bestaen.

HILLEGONDA.
Gy moogt de Kuur vry ondergaen;
Mits, men vermyde onäengenaemheid.

EELHARD.
Nu, Doktor, toon dan uw Bekwaemheid.

GENTIAEN.
Jis! *Jis*!

EELHARD.
Spreek nu geen Engelsch meer.

GENTIAEN.
No! *No*! daer hebje 't al, Mynheer!
Nu, om kunstkundig hier te werken,
Laet ons de Hèrten eerst versterken.

tegens Katryn.

Jy, Maegd! schenk my een voldertje in,
Op dat ik maek een goed begin;
Dat zal ik eerst na binnen zenden,
En voorts, my naer behooren, wenden,
Tot myn Patient. Mejufvrou! zet
U neder. 'k Heb noch fyn Lancet,
Of Etter noodig, zou ik meenen:
Katryn behoefd my slechts te leenen
Een van die pleisters, aen haer hoofd.

KATRYN.
't Zyn geen Pokpleisters. Daer! je ontroofd
My van myn edelste Ornamenten.

GENTIAEN, ***neemd de Hoofdpleister van Katryn, en legd die op den Arm van Julia.***
Dees Pleister dekt de wond van 't Enten:
En die blyft leggen tot ze daer
Van afvald. Word gy dan gewaer,
Dat vlek noch puist te voorschyn koomen,
Dan hoeft gy voor geen leed te schroomen.

JULIA.
Daer twyffel ik ook geenzins aen.

HILLEGONDA, ***tegens Gentiaen.***
Gy hebt uw werk al ras gedaen.

GENTIAEN.
't Is beter door een vuur geloopen,
Zo 't Spreekwoord zegd: als door gekroopen.
Ik min altoos een' vluggen trant:
Al wat ik doe vliegd van de hand;
'k Hou van geen talmery, in dingen,
Waer meê men vaerdig om moet springen:
En, als de nood is aan den man!
Dan moet men toonen wat men kan.

KATRYN.
Wil ik, Mynheer, nu maer gaen roepen?

FLIP.
Wagt! eerst een glaesje t'saem' te snoepen,
Terwyl de Fles niet ledig is.
Wat zegje Doktor, is 't weer *Jis*?

GENTIAEN.
Jis! *Jis*! wy moeten 't werk begieten;
Daer moet geen droppeltje overschieten.
Honneur aux Dames. Presenteer
Die eerst een glaesje; en dan, Mynheer:
De rest die zullen wy wel vinden.

FLIP, ***tegens Katryn.***
Geef hier de Bottel.

KATRYN.
'k Zal de Vrinden,
Wel dienen.

EELHARD, ***tegens Julia.***
Nu, op 't goed succes!
Mejufvrou!

HILLEGONDA, ***tegens Katryn.***
Hou voor u de Fles;
Gy kund ze t'zamen voorts uit drinken.

KATRYN.
Heer Doktor! laten wy eens klinken?
Jufvrou! 't succes! Mynheer! Mevrou!
't Succes! dat smaekt. Noch eens.

FLIP.
Hou! hou!
Dat schut ik. Eerst om my te denken.

KATRYN.
Zie daer. 'k Zal jou het restje schenken,
Het laetste Drupje! daer's niet meer.

Vyf-en-twintigste en laetste tooneel.

FLIP, GENTIAEN, KATRYN, HILLEGONDA, JULIA, GOEDAERD, JOOST.

GOEDAERD.
Is 't al verricht?

GENTIAEN.
Jis! *Jis*!

JOOST.
Mynheer,
Nou hoor je zelfs, dat hy jou vraegen
Beäntwoord. Wil je 't niet beklaegen,
Zo laet je toch niet foppen.

KATRYN.
‘Zwyg ...

JOOST.
‘Dat's voor de Wyn.

KATRYN.
‘Neen, voor de Vyg
Aen 't oor.’

GOEDAERD.
Hy mag dan Doktor wezen,
Of geen: was maer myn Kind geneezen,
Dan was myn hert niet meer beklemd;
En al myn vrees en angst gestremd.
Had ik die Kuur toch nooit begonnen!
Och! wat heb ik daer meê gewonnen,
Als naeberou?

HILLEGONDA.
Stel u gerust!
Myn Broeder, wy zyn thans bewust,
Dat haer de Inënting niet zal schaeden.

GENTIAEN.
Jis! *Jis*!

JOOST.
Spreek Duitsch.

KATRYN, *tegens Gentiaen*.
Gy zyt verraeden.

JULIA.
Misleid myn Vader dan niet meer.

EELHARD.
Al wat hier is bestaen, Mynheer,
Is uit oprechte min bedreven:
Dus hoop ik dat gy 't zult vergeven!
Gy zyt gered van al uw schrik:
En Julia, zo wel als ik,

Verwagt het vaderlyk genoegen
En stem, die ons te zaem kan voegen.

GENTIAEN.
Ik heb myn best daer toe gedaen,
Om hun getrouwlyk by te staen;
En blyken van myn Kunst te toonen:
Dus, hoop ik, zult gy my beloonen.

Tegens Julia.

Werp nu de Pleister van de wond!
Mejufvrou, gy zyt thans gezond.
Zie daer, Mynheer, hoe 'k myn Patienten,
Op de allernieuwste wys, kan enten.

JOOST.
Ja wel! hoe zeer ik rontsom let,
Ik zie geen Ent, dat is gezet.

GENTIAEN.
Zwyg! jy weet van geen nieuwe slenter.

JOOST.
Hoor, jy Baes Doktor! Meester Enter!
'k Geloof jou werk is Alle-gek.

GENTIAEN.
Ja, op zyn Grieksch! dat's nu in trek.

GOEDAERD.
Schoon dat gy, tegens myn verwagting,
My hebt misleid; en dus myne achting
Onwaerd zoud wezen, is 't uw luk,
Dat die misleiding, my uit druk,
Myn Kind uit smert, en u uit vreezen
Gered heeft: zo, dat ik, nae deezen,
Natuur haer' loop, en Julia,
Myn Dochter, u ten wedergâ
Voortaen zal laeten.

EELHARD.
Wat verplichting,

Mynheer, ben ik, door dees verrichting,
Aen u verschuldigt!

JULIA.
En wat dank,
Myn Vader, niet verplicht?

GOEDAERD.
't Is lank
Genoeg, in de avondlucht gebleven,
Dat wy ons t'zaem in Huis begeven.
Koom volg my: ik gae vast voor uit.

GENTIAEN.
Aenstaende Bruidegom en Bruid,
Die geene Inënting hebt te duchten,
Als die, waer van gy zelf de vrugten
Moogt plukken, van uw eigen land:
'k Wensch u geluk met hart en hand.

FLIP, ***tegens Katryn.***
En, wanneer zullen wy beginnen?

KATRYN.
Daer moet ik my eerst op bezinnen:
Hoor, als je trekt de hoogste prys.

JOOST.
Die Niet zal zyn: gelykerwys
't Gevolg van een verkeerde inprenting;
En hedendaegsche Pok-Inënting.

EINDE.